

Advies van 11 september 2018
inzake een ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF)

A. Inleiding

1. De heer Denis DUCARME, Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie, heeft op datum van 18 juni 2018 de Hoge Raad aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen over *een ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF)*.

Dit ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel om de specifieke regels inzake de organisatie en de werking van het BIBF te bepalen. Momenteel zijn deze regels opgenomen in het *koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht*.

Het ontwerp is erop gericht om voormeld koninklijk besluit van 27 november 1985, althans wat het BIBF betreft, te vervangen.

2. De belangrijkste wijzigingen ten aanzien van het huidig koninklijk besluit van 1985, zijn – naast de noodzakelijke aanpassingen ingevolge de inwerkingtreding van de wet van 3 september 2017 tot wijziging van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen (met name inzake de taalrol voor Duitstaligen) en een aantal vormelijke aanpassingen – voornamelijk:

- De opheffing van de beperking van het aantal verkiesbare mandaten tot twee periodes voor de mandatarissen van het Beroepsinstituut (Nationale Raad, Uitvoerende Kamers en Kamers van beroep);
- Het beperken van het aantal plaatsvervangende Raadsleden tot 6 (in plaats van 9);
- Het logischer ordenen van de artikelen, meer in het bijzonder de artikelen met betrekking tot de werking van de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep;
- Het verduidelijken van de procedure voor de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep voor wat betreft de administratieve zaken, de aanvragen tot advies inzake erelonen en de tuchtzaken.

3. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen via het verstrekken, op eigen initiatief of op verzoek, van adviezen of aanbevelingen aan de regering of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.¹

De Hoge Raad moet verplicht worden geraadpleegd voor elk koninklijk besluit dat wordt genomen in uitvoering van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen of de wetten betreffende de beroepen van erkend boekhouder en boekhouder-fiscalist.

De Koning moet elke afwijking van een éénsluitend advies van de Hoge Raad uitdrukkelijk met redenen omkleden.

In toepassing van artikel 54, § 1, 3de en 5de lid van de wet van 22 april 1999, dient de Hoge Raad zijn advies binnen de drie maanden uit te brengen.

4. Om een beter zicht te krijgen op de uitgangspunten en doelstellingen van het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit, heeft de Hoge Raad het wenselijk geacht om de vertegenwoordigers van Minister DUCARME en van de Nationale Raad van het BIBF uit te nodigen voor een onderhoud.

Op 11 september 2018 heeft dit onderhoud plaatsgevonden met, enerzijds, de leden van de Hoge Raad en, anderzijds, de heer Tom DALEMANS namens het kabinet van Minister DUCARME en de heren Frédéric DELRUE, Luc VANHOUTTE en Geert LENAERTS, respectievelijk Ondervoorzitter, Penningmeester en Algemeen Directeur van het BIBF namens het BIBF.

***

---

¹ Deze opdracht vloeit voort uit artikel 54, § 1, 2de lid, van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

B. Inhoud van het voor advies voorgelegd ontwerp

5. Algemeen gesteld, bevat het voor advies voorgelegd ontwerp regels in verband met:

- enerzijds, de samenstelling, de werking en de organisatie van de verkiezingen voor de Nationale Raad (met inbegrip van het Bureau); en
- anderzijds, de samenstelling en de werking van de Kamers (Uitvoerende Kamers en Kamers van Beroep).

Het gaat meer in het bijzonder om de volgende indeling:

- Samenstelling van de Nationale Raad en van de Kamers (Hoofdstuk 1);
- Organisatie van de verkiezingen (Hoofdstuk 2);
- Regels inzake de werking (Hoofdstuk 3):
  - o Afdeling 1 – Het bureau;
  - o Afdeling 2 – De Nationale Raad;
  - o Afdeling 3 – Aan de Kamers gemeenschappelijke bepalingen;
  - o Afdeling 4 – De Uitvoerende Kamers;
    - Administratieve procedures (onderafdeling 1);
    - Tuchtprocedure (onderafdeling 2);
    - Procedures inzake erelonen (onderafdeling 3);
  - o Afdeling 5 – De Kamers van Beroep;
    - Werking (onderafdeling 1);
    - Verval van tuchtstraffen en eerherstel (onderafdeling 2);
  - o Afdeling 6 – De verenigde Kamers;
  - o Afdeling 7 – Aan de Nationale Raad en de Kamers gemene bepalingen;
- Slot- en overgangsbepalingen (Hoofdstuk 4).

6. De Hoge Raad stelt vast dat de inhoudelijke aanpassingen in het ontwerp, in vergelijking met het huidig koninklijk besluit van 27 november 1985, vrij beperkt zijn.

De voornaamste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de bestaande regeling zijn:

- Het beperken van het aantal plaatsvervangende Raadsleden tot 6 (in plaats van 9) – artikel 1 van het ontwerp;
- Aanpassingen ingevolge de inwerkingtreding van de wet van 3 september 2017 tot wijziging van de wet van 22 april 1999, met name inzake de taalrol voor Duitstaligen – artikelen 16 en 27 van het ontwerp;
- De opheffing van de beperkingen van het aantal verkiesbare mandaten (in de schoot van de Nationale Raad, Uitvoerende Kamers en Kamers van beroep) tot twee periodes voor de mandatarissen van het BIBF. Wel blijft de beperking behouden dat minstens 1/3 van alle werkende leden van de Nationale Raad en van de Uitvoerende Kamer moet vernieuwd worden bij elke verkiezing (om de vier jaar). Zo is er, aldus het BIBF, een ideale combinatie mogelijk tussen ervaring en vernieuwing binnen de organen van het BIBF. Uiteraard zullen de verkiezingen binnen het Instituut alles bepalend zijn, maar er wordt verzekerd dat

- minstens 1/3 nieuwe personen moeten zijn in vergelijking met de zittende personen – artikelen 5, § 3 en 8 van het ontwerp;
- Behoud van de beperking tot twee mandaatperiodes voor de mandaten binnen het Bureau (dagelijks bestuur) - artikel 31, eerste lid van het ontwerp. Hierdoor zou, aldus het BIBF, vermeden worden dat een mandaat binnen het Instituut een beroepsbezigheid zou worden, veeleer dan een engagement voor het beroep;
  - Het logischer ordenen van de artikelen in verband met de werking van de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep - artikelen 45 tot 64 van het ontwerp;
  - Het verduidelijken van de procedure voor de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep ingeval van administratieve procedures (artikel 51 van het ontwerp), tuchtprocedures (artikelen 52 tot 54 van het ontwerp) en de procedures inzake erelonen (artikel 55 van het ontwerp).

C. Historische context van het voor advies voorgelegd ontwerp

7. Voor de huidige regels in verband met de organisatie en de werking van het BIBF is het *koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht* van toepassing.

Dit koninklijk besluit van 27 november 1985 omvat uitvoeringsbepalingen van de zogenaamde “Wet VERHAEGEN”, dit is de *kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen* (nu de *kaderwet van 3 augustus 2007 betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen*). Deze kaderwet vormde destijds de wettelijke basis voor de oprichting van het Beroepsinstituut in 1992.

Sinds 2013, naar aanleiding van de integratie van de “interne” beroepsbeoefenaars in het BIBF via de wet van 25 februari 2013, zijn de banden met de “Wet VERHAEGEN” echter opgeheven. Toch is het koninklijk besluit van 27 november 1985 behouden, “zolang de Koning geen specifieke voorwaarden heeft gesteld voor het Beroepsinstituut”.

Artikel 45, 1ste lid, van de *wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen*, zoals aangepast in 2013, luidt immers als volgt:

“De organisatie en de werking van het Beroepsinstituut worden, zolang de Koning geen specifieke voorwaarden heeft gesteld voor het Beroepsinstituut, geregeld door de bepalingen van het koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht.” (eigen onderstreping)

8. Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel om voortaan in een specifieke regeling qua organisatie en werking van het BIBF te voorzien.

De Hoge Raad juicht het initiatief van de Minister om in een specifiek besluit met de werkingsregels voor het BIBF te voorzien, dit ter vervanging van het koninklijk besluit van 27 november 1985, toe.

De Hoge Raad had immers in het verleden reeds herhaaldelijk gewezen op de noodzaak om werk te maken van de resterende aanpassingen van de BIBF-reglementering ingevolge het doorknippen in 2013 van de band met de kaderwet betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen, onder meer in zijn eerder advies van 18 maart 2015 over het ontwerp van koninklijk besluit inzake het bekwaamheidsexamen van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF):

5. Zoals reeds toegelicht in het advies van de Hoge Raad van 19 september 2014 over het stagerglement van het BIBF, werd het Beroepsinstituut van Boekhouders (BIB) in 1992 opgericht, toen het Instituut werd opgenomen in de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen², alsook in het uitvoeringsbesluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht.

² Nu de kaderwet betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen, gecodificeerd op 3 augustus 2007.

De voormelde kaderwet van 1 maart 1976 bevatte toen de wettelijke basis voor de oprichting van het BIB, meer bepaald het koninklijk besluit van 19 mei 1992 houdende de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van het beroep van boekhouder.

Naar aanleiding van de integratie van de “fiscalisten” in de economische beroepen in 1999 is dit koninklijk besluit van 1992 opgeheven door artikel 55, § 2 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen. De bepalingen van voormeld koninklijk besluit zijn opgenomen in de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen (Titel VI).

Bij deze gelegenheid zag de Hoge Raad zijn bevoegdheden overigens uitgebreid tot de erkende boekhouders en erkende boekhouders-fiscalisten en kreeg als nieuwe benaming “Hoge Raad voor de Economische Beroepen”.

6. Sinds 1999 werd de werking van het BIBF dus geregeld door een hybride systeem van twee naast elkaar bestaande wetten, met name de kaderwet betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen en de wet van 22 april 1999.

Reeds in zijn jaarverslag 2002-2003³, alsook in zijn advies van 28 december 2005 over de erkenning van interne boekhouders(-fiscalisten)⁴, had de Hoge Raad zich zorgen gemaakt over de hybride situatie waarin het BIBF sinds 1999 verkeerde, als gevolg van het feit dat er twee wetten die de grondslag van dit instituut vormden, naast elkaar bleven bestaan. De Hoge Raad had dan ook gepleit voor het doorknippen van de band met de kaderwet van 1976 op het moment dat de interne beroepsbeoefenaars zouden geïntegreerd worden.

7. Naar aanleiding van de integratie in 2013 van de “interne” beroepsbeoefenaars in het BIBF via de wet van 25 februari 2013⁵, is de band met de kaderwet tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van dienstverlenende intellectuele beroepen volledig doorgeknipt.

De voornoemde wet van 25 februari 2013 zorgt hiervoor, met dien verstande dat de toepasselijke bepalingen van de wet van 1976 inhoudelijk zijn overgenomen in de wet van 22 april 1999. De uitvoeringsbesluiten van de kaderwet blijven echter gelden als uitvoeringsbesluiten van de wet van 22 april 1999 tot ze worden vervangen en mits ze niet strijdig zijn met deze wet (artikel 15 van de wet van 25 februari 2013).

8. Momenteel blijven er nog een aantal bepalingen van vóór de wijziging van 2013 gehandhaafd, zolang geen specifieke voorwaarden bij koninklijk besluit zijn vastgelegd (artikel 45, eerste lid van de wet van 22 april 1999, zoals gewijzigd door de wet van 25 februari 2013):

- voor de organisatie en werking van het BIBF gelden de bepalingen van het koninklijk besluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht;
- voor de uitoefening van het beroep in het kader van een rechtspersoon geldt het koninklijk besluit van 15 februari 2005 betreffende de uitoefening van het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouder-fiscalist in het kader van een rechtspersoon;

³ Hoge Raad voor de Economische Beroepen, *Jaarverslag 2002-2003*, “De hervorming van 1999 en haar gevolgen vijf jaar later”, pp. 6-7.

⁴ Advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB) van 28 december 2005 over de erkenning van interne boekhouders(-fiscalisten), *Jaarverslag HREB 2005*, pp. 95-101 (staat ook op de website van de Hoge Raad, <http://www.cspe-hreb.be/adviezen-en-aanbevelingen-chronologisch-overzicht.php>.)

⁵ Wet van 25 februari 2013 (I) tot wijziging van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen (*Belgisch Staatsblad*, 19 maart 2013).

- voor het huishoudelijk reglement geldt de beslissing van de Nationale Raad van 6 september 2002 houdende vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten.

(...)

De Hoge Raad veroorlooft zich om erop te wijzen dat werk dient te worden gemaakt van de resterende aanpassingen van de BIBF-reglementering ingevolge het doorknippen in 2013 van de band met de kaderwet betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen.

9. Desalniettemin betreurt de Hoge Raad niet te zijn geraadpleegd over eerdere aanpassingen van het koninklijk besluit van 27 november 1985 die uitdrukkelijk betrekking hadden op het BIBF. De Hoge Raad dient nochtans verplicht te worden geraadpleegd voor elk koninklijk besluit dat wordt genomen in uitvoering van de wetten betreffende de beroepen van erkend boekhouder en boekhouder-fiscalist (artikel 54, § 1, 3de lid van de wet van 22 april 1999).

Zo is de Hoge Raad niet om advies verzocht omtrent het koninklijk besluit van 12 december 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 november 1985 (*Belgisch Staatsblad* van 22 december 2010, tweede editie). Dit koninklijk besluit van 2010 had betrekking op de verkiezingsprocedure bij het BIBF met het oog op de verkiezingen in 2011; de aanpassingen waren ingegeven door het feit dat er meer dan ernstige vermoedens waren dat er bij het BIBF onvoldoende kandidaturen zouden zijn indien de plaatsvervangende leden zich niet opnieuw kandidaat mochten stellen (beperking van het aantal verkiesbare mandaten tot twee – artikelen 6 en 9 van het koninklijk besluit van 1985). De beperking tot twee mandaten werd dan ook opgeheven voor de plaatsvervangers voor de Nationale Raad en de Kamers.

D. Actuele context van het voor advies voorgelegd ontwerp

10. Het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit omvat specifieke werkingsregels voor het BIBF; uit de tekst blijkt echter niet of het ontwerp al dan niet kadert in een eventuele fusie van het BIBF met het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB).

Uit het Persbericht van de Ministerraad van 13 juli 2018 heeft de Hoge Raad kunnen afleiden dat - op voorstel van de federale Minister van Economie, de heer Kris PEETERS, en de federale Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO, de heer Denis DUCARME - een voorontwerp van wet zou goedgekeurd zijn met het oog op een fusie van het IAB en het BIBF en dat het nieuwe instituut, genaamd "*Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants*" de rechten en plichten van de twee fusionerende instituten zou overnemen.

In het Persbericht wordt verder aangegeven dat "*de fusie van de twee instituten zal toelaten om het werk te vereenvoudigen en de procedures en de interne werking van het nieuwe Instituut te herdenken. Na analyse van die procedures werd bijvoorbeeld beslist enerzijds het principe van een jaarlijkse algemene vergadering zoals het IAB die vandaag kent, te behouden en anderzijds om de tuchtprocedure zoals het BIBF die vandaag kent, te behouden (creatie van de functie van rechtskundig assessor).*" (eigen onderstreping)

11. De Hoge Raad heeft geen zicht op de (timing van de) vooropgestelde hervorming van de twee instituten, waartoe door de Ministerraad zou beslist zijn op 13 juli 2018, en evenmin op hetgeen moet begrepen worden onder het "herdenken van de procedures en de interne werking van het nieuwe Instituut".

De Hoge Raad benadrukt dan ook dat in onderhavig advies enkel rekening is gehouden met het huidig wettelijk kader, zoals bepaald door de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

12. Vanuit zijn bekommernis om zoveel mogelijk te streven naar een harmonisatie in de schoot van de economische beroepen, uiteraard met respect voor de eigenheid en specificiteiten van elke beroepsgroep, **veroorlooft de Hoge Raad zich af te vragen of het niet wenselijk was geweest om - in het vooruitzicht van een fusie van het BIBF en het IAB - veeleer werk te maken van een coherent geheel van werkingsregels voor het nieuw instituut, eerder dan op de valreep nog een nieuw besluit uit te werken voor één van de twee fuserende instituten, namelijk het BIBF.**

E. Eénsluïdend advies van de Hoge Raad

13. Na analyse van het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit en na vergelijking met de huidige voorschriften, stelt de Hoge Raad vast dat de bepalingen grotendeels hernoemen zijn uit het bestaand besluit van 27 november 1985. Er blijkt dus geopteerd te zijn voor de continuïteit van de bestaande regeling op het vlak van de organisatie en werking van het BIBF.

Onder voorbehoud van een eventuele herdenking van de interne werkingsregels in het kader van een fusie van het BIBF met het IAB (cf. *supra*), heeft de Hoge Raad geen principieel bezwaar ten aanzien van de aanpassingen die in het voor advies voorgelegd ontwerp van besluit zijn voorgesteld in verband met de werking en de organisatie van de verkiezingen voor de Nationale Raad (met inbegrip van het Bureau) en de regeling voor de Kamers.

Toch wenst de Hoge Raad de aandacht van de Minister te vestigen op de volgende elementen:

14. Evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in de Nationale Raad

Wat de samenstelling van de Nationale Raad van het BIBF betreft, is de Hoge Raad van mening dat de nodige aandacht moet besteed worden aan een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in de schoot van de Nationale Raad.

In artikel 1 van het ontwerp dient dan ook te worden toegevoegd dat ten hoogste twee derden van de leden van hetzelfde geslacht mag zijn en dat dit geldt zowel voor de werkende als voor de plaatsvervangende leden van de Nationale Raad.

15. Transparantie van tuchtrechtspraak

Wat de werkingsregels van de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep betreft, en meer in het bijzonder wat de tuchtregeling betreft, stelt de Hoge Raad vast dat de rechtsgrond voor deze bepalingen van het ontwerp van besluit terug te vinden is in de artikelen 45/1, §2, 5de lid ("*Hij [de Koning] stelt de werkingsregels van de kamers vast.*") en artikel 45/2, 3de lid, van de wet van 22 april 1999 ("*De Koning bepaalt de wijze waarop deze tuchtstraffen kunnen worden uitgesproken.*").

De taakomschrijving, de bevoegdheid en de samenstelling van de Kamers worden eveneens geregeld in de wet van 22 april 1999, meer in het bijzonder in de artikelen 45/1 en 45/2.

Op het vlak van de activiteiten van de Kamers, moet de Hoge Raad helaas vaststellen dat er geen transparantie is, noch met betrekking tot de tuchtrechtspraak voor de BIBF-leden, noch wat de adviezen inzake de erelonen betreft. Er is in het jaarverslag van het BIBF weliswaar enig cijfermateriaal over het aantal zittingen en het aantal tuchtuitspraken van de Uitvoerende Kamers en de Kamers van beroep opgenomen⁶, maar elke inhoudelijke info ontbreekt.

---

⁶ Zo bedraagt het aantal tuchtuitspraken - volgens het Jaarverslag van het BIBF - in 2017: 86 (van de Nederlandstalige Uitvoerende Kamer) en 31 (van de Franstalige Uitvoerende Kamer); verder zijn er door de Nederlandstalige Kamer van beroep 20 tuchtdossiers behandeld en door de Franstalige Kamer van beroep 5 tuchtdossiers.

De Hoge Raad pleit dan ook voor een minimum aan transparantie omtrent de tuchtrechtspraak voor BIBF-leden. Hij dringt erop aan dat in het ontwerp wordt toegevoegd dat geanonimiseerde uittreksels van de tuchtuitspraken (die kracht van gewijsde hebben) worden bekendgemaakt op de website van het BIBF.

16. Functie van referendaris

Daarnaast stelt de Hoge Raad zich vragen bij de functie van “referendaris”, zoals omschreven in artikel 52, § 2 van het ontwerp:

“De Nationale Raad stelt voor elke Uitvoerende Kamer één of meerdere referendarissen aan onder de personeelsleden van het Beroepsinstituut.

De referendarissen staan de rechtskundig assessor bij in het uitvoeren van zijn taken. Zij bereiden de tuchtdossiers voor wat betreft de feiten en zij adviseren de rechtskundig assessor of de deontologische regels al dan niet werden nageleefd. Zij kunnen ook suggesties formuleren ter attentie van de rechtskundig assessor ter aanvulling van de tuchtdossiers.

Onder toezicht van de rechtskundig assessoren kunnen zij bijkomende inlichtingen vragen aan de leden en stagiairs van het Beroepsinstituut of aan derden.”

Deze bepalingen zijn nieuw. De functie van referendaris is echter niet voorzien in de wet van 22 april 1999.

Volgens het ontwerp wordt de referendaris door de Nationale Raad van het BIBF aangesteld om de rechtskundig assessor bij te staan; het is een personeelslid van het Beroepsinstituut.

De Hoge Raad stelt zich vragen omtrent de wettelijke grondslag van deze functie, alsook omtrent het statuut van deze persoon. De referendaris blijkt immers - volgens het ontwerp - over uitgebreide bevoegdheden te beschikken, weliswaar onder toezicht van de rechtskundig assessor: zo kan hij bijvoorbeeld zelf suggesties formuleren om tuchtdossiers aan te vullen of kan hij bijkomende inlichtingen vragen aan BIBF-leden of zelfs aan derden. Toch wordt niets gepreciseerd over de vereiste deskundigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de referendaris. Hierdoor komt mogelijk de rechtszekerheid in het gedrang en worden niet de nodige waarborgen geboden die in een tuchtprocedure tegen een beroepsbeoefenaar noodzakelijk zijn.

Evenmin is er duidelijkheid omtrent de houding van de referendaris ingeval van eventuele tegenstrijdige instructies vanwege, enerzijds, zijn werkgever (dit is het BIBF), en anderzijds, de rechtskundig assessor (die door de Minister wordt benoemd voor zes jaar onder de advocaten ingeschreven op een tableau van de Orde) die hij dient bij te staan.

17. Evenredigheidsbeoordeling

Volledigheidshalve vestigt de Hoge Raad de aandacht van de Minister op de recente Europese richtlijn (EU) 2018/958 van 28 juni 2018 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen (Pb.L. 9 juli 2018, afl. 173, 25.).

Voortaan zal, voorafgaand aan de invoering van nieuwe voorschriften of de wijziging van bestaande voorschriften die de toegang tot of de uitoefening van gereguleerde beroepen beperken, de

evenredigheid van die bepalingen moeten beoordeeld worden, met het oog op het waarborgen van de goede werking van de interne markt en om te zorgen voor transparantie en een hoog niveau van consumentenbescherming.

Hierbij zullen een viertal voorwaarden moeten worden getoetst:

- Worden de voorschriften zonder discriminatie toegepast ?
- Vinden de voorschriften hun rechtvaardiging in doelstellingen van algemeen belang?
- Zijn de voorschriften geschikt om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen?
- Gaan de voorschriften niet verder dan wat nodig is voor het bereiken van het doel?

De lidstaten worden geacht het nodige te doen om uiterlijk tegen 30 juli 2020 aan deze richtlijn te voldoen.

Volgens de Hoge Raad is het aangewezen om nu reeds de nodige aandacht te besteden aan deze evenredigheidsbeoordeling. De Hoge Raad houdt zich hiervoor ter beschikking van de Minister.

*   *

*